

După ce statul s-a bătut cu sine pe propriile locomotive de patrimoniu, vehiculele feroviare care ar trebui să fie la Muzeul din Dej se degradează. Proiectul este blocat!

13 septembrie 2020

Locomotivă restaurată din depoul Dej

Un număr de 23 de locomotive de epocă cu abur, parte a patrimoniului cultural național au constituit ani de zile motiv de discordie între două entități de stat din cadrul sistemului feroviar național. După numeroase procese, executări silite și penalități, vehiculele feroviare trebuiau să fie transportate la Centrul Muzeal al Locomotivelor din Dej. Au trecut ani de zile, însă proiectul este și acum blocat, iar locomotivele se degradează în ritm accelerat. Deputatul PSD Cornel Itu i-a cerut lui Lucian Bode, ministrului Transporturilor să soluționeze cât mai urgent problema.

Divergențele au început în anul 2000, când Ministerul Culturii a emis un ordin prin care a clasat ca bunuri de patrimoniu 71 de locomotive cu abur și alte utilaje feroviare de epocă. Dintre acestea, 25 se aflau pe liniile și în depourile CFR Călători. În 2004, Guvernul a înființat Centrul Național de Calificare și Instruire Feroviară (CENAFER), în subordinea Ministerului Transporturilor, trecând locomotivele de epocă menționate în patrimoniul noii instituții, care administrează și Muzeul Căilor Ferate Române din București, Gara de Nord. Locomotivele au continuat să staționeze în unitățile CFR Călători, în baza unor procese verbale de custodie.

În 2013, însă, CFR Călători a solicitat oficial CENAFER să își ridice cele 25 de locomotive din depourile sale. Instituția a luat însă numai două locomotive, restul de 23 rămânând în unitățile CFR Călători. În aceste condiții, operatorul feroviar a dat în judecată CENAFER

și a cerut instanței să oblige Centrul să își ia și celelalte locomotive și, în plus, să îi achite tarif de staționare pentru acestea, în cuantum de peste 305.000 lei.

În 2015, CFR Călători a câștigat definitiv procesul, judecătorii dispunând ridicarea locomotivelor de către CENAFER. Tariful de staționare a fost însă respins de instanță, care a arătat că procesele verbale de custodie în baza cărora locomotivele sunt ținute în depourile CFR Călători au caracter gratuit. Cu toate acestea, nimic nu s-au schimbat în următorii trei ani, motiv pentru care, CFR Călători a deschis dosar de executare silită a sentinței judecătorești în 2018, executare contestată de CENAFER.

”În motivare, în esență, contestatoarea (CENAFER – n.r.) a arătat că deși a fost obligată (...) la ridicarea din depourile aparținând intintatei a locomotivelor cu abur (...), nu a reușit să mute locomotivele menționate, față de dificultățile pe care le-a întâlnit, deoarece unele din acestea fiind patrimoniu național, a fost necesară demararea unui proiect, concretizat printr-o lege, pentru a se forma un muzeu în cadrul căruia să fie mutate locomotivele, lege care urmează să fie promulgată de Președintele României”, se arată în documentele procesului, pierdut definitiv de CENAFER în august 2019.

CENAFER a mai susținut că vehiculele nu ocupă mult loc în spațiile CFR Călători și nici nu perturbă activitatea operatorului, adăugând că mutarea locomotivelor ar prejudicia starea tehnică a acestora, ceea ce ar contraveni art. 8 din Legea nr. 182/2000 și ar afecta patrimoniul național. ”(...) mutarea acestor locomotive se poate face numai în baza unor avize și aprobări, ale Ministerului Culturii și ale unor alte entități”, menționează CENAFER.

Legea nr. 244/30.10.2018 invocată de CENAFER a fost inițiată în 2017 și prevede înființarea Muzeului Locomotivelor în cadrul depoului Dej Triaș al CFR Marfă, unde, în cadrul unui demers privat s-au restaurat locomotive și vagoane vechi și au organizat de mai mulți ani o expoziție permanentă. Inițiativa a venit după ce locomotive de patrimoniu valorând sute de mii de euro au fost exportate ilegal în ultimii ani din România.

Cu toate acestea, litigiile dintre CENAFER și CFR Călători au continuat, Centrul pierzând pe bandă rulantă contestații la executare. Mai mult, operatorul feroviar a obținut în instanță în 2019 obligarea CENAFER la plata de penalități în cuantum de 500 lei pe zi de întârziere, până la îndeplinirea obligației de ridicare a locomotivelor.

Locomotivă construită la Reghin, exportată ilegal. Sursa foto: cimec.ro

Locomobil, construit în 1910-1920 în Anglia, exportat ilegal. Sursa foto: cimec.ro

Activitatea muzeului, blocată

Deputatul PSD Cornel Itu i-a cerut lui Lucian Bode, ministrului Transporturilor să soluționeze cât mai urgent alocarea terenului pentru ca activitatea Centrului Muzeal al Locomotivelor din Dej să poată începe. În plus, Itu arată că locomotivele se degradează în ritm accelerat, deoarece nu sunt protejate.

La începutul anului 2019, după publicarea în Monitorul Oficial a Legii 244/2018 de înființare a Centrului Muzeal al Locomotivelor Dej, reprezentanții CENADER și ai Muzeului CFR București au solicitat convocarea la sediul Depoului de locomotive Dej Triaj a unei comisii din partea Companiei Naționale de Căi Ferate CFR SA – SR CFR Cluj și a Societății de Transport Feroviar de Marfă SA, respectiv Depoul Dej Triaj, în vederea stabilirii de comun acord a suprafeței de teren situate în incinta și în imediata vecinătate a Depoului Dej Triaj, teren ce se află în administrarea companiei CFR SA – SR Cluj, în vederea punerii în aplicare a Legii 244/2018, fără a fi afectată activitatea vreunei companii sau unități feroviare situate în imediata vecinătate a viitorului Centru Muzeal al Locomotivelor.

După stabilirea acestei suprafețe, CENAFER a anunțat că a fost întocmit un proces verbal prin care părțile implicate și-au dat acordul privind înființarea viitorului Centru Muzeal al Locomotivelor Dej. Procesul verbal a fost supus avizării Comisiei Tehnico Economice din cadrul SRCF Cluj-Napoca. Din cele comunicate de CENAFER, această comisie a avizat favorabil procesul verbal. Ulterior, acest proces verbal a fost trimis în cursul lunii mai 2019 la conducerea Companiei CN CFR SA în vederea supunerii la discuții și avizare. Am fost informat că de la acea dată nu s-a primit niciun răspuns, iar proiectul este blocat.

Stimate domnule ministru, e nevoie de soluționarea cât mai urgentă a alocării terenului, pentru a putea fi dată acea hotărâre de guvern care ar permite deschiderea activității Muzeului și a funcționării acestuia ca persoană juridică. În plus, este vorba de vehicule feroviare care vor trebui aduse din diferite locații – vehicule care se degradează în ritm accelerat, deoarece nu sunt protejate. În acest context, vă reamintesc faptul că Ministerul Transporturilor a susținut proiectul pe care l-am inițiat privind înființarea acestui obiectiv cultural și turistic, și care a devenit lege din anul 2019”, arată Cornel Itu.

Bijuteriile transportului feroviar

Muzeul Locomotivelor din Depoul Dej-Triaj, aflat la o distanță de 60 de km de municipiul Cluj-Napoca, găzduiește 25 de exponate, respectiv locomotive cu aburi, cea mai veche având 105 ani, locomotive electrice, precum și vagoane, adevărate bijuterii ale transportului feroviar care au făcut istorie în România. Printre cele mai valoroase exponate se numără locomotiva din seria DR-52 fabricată în 1945 la Uzinele Skoda și folosită și de armata germană în acei ani. La Dej se află și o locomotivă care a apărut în binecunoscuta peliculă a regizorului Radu Mihăileanu, “Trenul vieții”. Aceasta și altele au fost construite în anii 1930 la uzinele Malaxa, iar în expoziție se mai regăsesc și

locomotive fabricate la Reșița, în aceeași perioadă, dar și unele dintre primele locomotive electrice ale Căilor Ferate Române.

Locomotivă fabricată în 1945, la Uzinele Skoda, pentru trupele germane.

Locomotivă folosită în filmul „Trenul vieții”.

Sursa: <https://gazetadecluj.ro/>